Nº13 (21.921)

2011 гъэм щІышылэм (январым) и 27, махуэку

Тхьэмахуэм тхуэ къыдок! 🔍 И уасэр соми 3-щ

●Къэрал къулыкъущІапІэхэм

АДЫГСКОЕ СЛОВО

Лъэпкъ политикэм тецхцаца

ухуауэ къызэригъэпэща япэ зэlущlэм. 2011 гъэм мазаем и 10-м Къэбэрдей-Балъкъэр Респуб-

ликэм и Іэтащхьэр хэтынущ Къэрал Советым и президиу мым Уфа къалэм щригъэкlуэкlыну зэlущ!эм.

КъБР-м н Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхушіапіэ,

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и идентым и деж Къэрал наградэхэмкіэ щыіз комиссэм хэтхэр къэщтэным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и Указ

. Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и к Къэрал наградэхэмкіэ щыіэ комиссэм хэтхэр къэщ-мы Указым и гуэдзэным зэритым хуэдэу.

пая мы Указым и гуадзаным ээритым хуадуу.

2. Къру мыміожу къолььтан:

«Кърбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и меж Кърал наградухамка щаю камиссам жатхар къзщтаньми и јузукја- 2005 гъэм дыгъэгъазам и 19-и Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым къщитызкі Указ № 30-УП-м;

«Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и деж Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и деж Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и захвуживанныгъз халъхарным и јузукја- Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и умуживанныгъз халъхарным и јузукја- Къэбордей-Балькъэр Республикам и Президентым и захвуживанныгъз халъхарным и јузукја- Къэбордей-Балъкър Республикам и Президентым и захвуживанныгъз халъхарным и јузукја- Къэбордей-Балъкър Республикам и Президентым и захвуживанный из умуживанный и јузукја- Къэбордей-Балъкър Республикам и Президентым и «Къобордей-Балъкър» Республикам и Президентым и

квар Республикам и президентым 2006 гъзм мазаем и «Кърдитъв запаза» республикам и Президентым и деж Кърдитъв запаза за Республикам и Президентым и деж Кърдитъв на градохами са щы за комисску Къъбордей Балъкъар Республикам и Президентым 2006 гъзм дъвгъ-гъзази и 19-м къвдитъвка Указ № 130-УП-мий къншта захъужківнъте захра запазання и гузмуска - Къзбордей Балъкъар Республикам и Президентым 2006 гъзм швиц-«Къзбордей-Балъкъар Республикам и Президентым деж Къзрал наградохами в ща за комиссу Къзбордей-Балъкъар Республикам и Президентым 2005 гъзм дыгъ-вазази и 19-м къвдитъвка Указ № 130-УП-мий къмица Балъкъар Республикам и Президентым 2006 гъзм дыгъ-вазом и 19-м къвдитъвка Указ № 130-УП-мий къмица Балъкъар Республикам и Президентым 2006 гъзм дыгъ-

ывлыкыр геспуоликом и президентым сиот тым дыгы-гызаум и 12-м кыриктызий хиза №159-УГ-м; «Кызбордей-Балыкыр Республиком и Президентым деж Кызрал награджэмик) шыр комиссзу Кызборде Балыкыр Республиком и Президентым 2005 гым дыгы-гызазм и 19-м кыриктызий Хиза №130-УТ-мик) кымцта гвазэм и тэм-м кырди выки хназ мэг юз-тымсы кымдтам захыуэкыныгъэхэр хэлъхьэным и Туэхук1э» Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым 2008 гъэм щіы-шылэм и 12-м къвцитьська Ухаз №5-ТГ-м. 3. Мы Указым къару егъуэт із щыщізздза махуэм щегъэ-м-аух.

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ 2011 гъэм щ!ышылэм и 19-м №6-УП

Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым 2011 гъэм шІышылэм и 19-м къыдигъэк|а Указ №6-УП-мкІэ къищт Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и деж Къэрал

наградэхэмкіэ щыіэ комиссэм хэтхэр

Жамборэ В. С. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм резидентым и Администрацэм и УнафэщІыр (комиссэ

Президентым и гуриппиотрация и тольинация и тольинация и тольинация и тольинация и правительством и Унафоціами и квуздазор (комиссом и кура пред развительного и пред развительного и пред развительного закционера закцион

ткъмварэ, Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Парла ментым и депутатыр (загуры/дугу)
Власов А. А. - Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Пре зидентым и Администрация и Унафъцым и къуздээр Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Президентым и Администрация праждан къулыкъумий, эложамиухэмий шылір унафор эет-Бакіуанымий и управленэми и унафыщыр (коммссэм и секретарш)

Егорова Г. Ф. Къзбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Профсоюзхэм я федерацэм и унафэщым и къуэдээр (загульнувара)

(Затуры/уаго) Б. Хь. - Урысей Федерацэм Мэкъумэш Хаярыкъуз Б. Хь. - Урысей Федерацэм Мэкъумэш хаяйствэмкіэ и министерствэм и «Кіуэкіуэ В. М. и ціэр зезыкь Къзборай-Балькър къэрал мэкъумэш акаде-мие» профессиональны ціэныгъэ нэхъыцжь шрагъзгъуэт федеральнэ къэрал еджапІэм и ректорыр, Къэбэр-дей-Балъкъэр Республикэм и Парламентым и депутатыр

согуры/уауа)

"Муан П. М. - Урысейм Щаныгъэхэмиз и Академием и Къзбърдей-Балъкър щаныгъэ центрым и президиумым тъсъмадар (заугры/уауа) Къзвадахъу А. Б. Къзбърдей-Балъкъэр Республикъм

Къвадахъу А. b. - Къзозрден-ралькър геслууличим муксумам коляйствами ра иминистрыр Къврэмыраз Б. С. - «Бэрбэч Жь. М. и цірэ зезыхьэ Къз-бэрдей-Балькър къэрал университет» профессиональ-на щізныгъэ нахъвщихы щрагъэгъуэт къэрал еджапізм и лючтольи (*галтрыция*). ректорыр *(зэгүрыlyayэ)* Мусуков А. ТІ. - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм эко-номика энужыныгьэмэр сатумк!э министрыр

номімій зыужынытьсямірі сатумків министрыр Саенка Т. В. - Къбоэрдей-Бальсьар Республиком и Пар-ламентым и Унафэцівм и къуздзар (загуры/уау) Темыркьая Б. Хы. - Къбоэрдей-Бальсьар Республиком и Композиторхам я союзым и правленам и тхымадар (загуры/уау) — Тобеев А. И. - Къбоэрдей-Бальсьар Республикам ла-жытьсмура социальна закужынытьсямка и министрыр

жыытымдо социальна эбіужынныгымікі я міннистрыр Фыра Р. Б. - Кызбардей-Балькьар Республикам щан-хабазмикі я министрыр Шауз Ю. А. - «Т-уагухар загъапащыжынымдо щіынымикі Бахьсан управлен» акционер загухыэныгыз заіу-хам и генеральна директорыр, Къзбардей-Балькьар Республикам и Парламентым и депутатыр (загуры)уауз).

къднокъуэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр ерыскъыпхъэ нэхъыбэ зыщэ шіыналъэхэм яшыш хъчнуш

Къзбардей-Балькъзр Республикам и Президент Къзнокъур Арсенра УФ-м макъумаш хозяйст-замК в иминетр Скринник Еденара дытъчаса Москва 13 шыш[адзаш с 2012 грзм насыху къуа-жэм игрузтыну социальна зыужывынатър» феде-ральна программа хазам жибила Туахухар гъзавибанынур амкарыкт изъесым максымын коли-ствам клары субсимискер кухакынынур ягсухуа загурыМуаныгъэм. Абы инкъ итк р КъбР-м и квуа-жэхэм эрагьзужыным тратьяс узъра папшір сом медуани 100-м щистьу кънутыпшынуш, Абы шыну сом медуан б.4-р к укражараскар псуупізкі я кыкзагьыпацыным трагьэк[уаланун]. Псори зхэлү псэүп[э үнэу метр зэбгьүзэнат]э мин 12 къащэ-хүмүц е яи[ынун], абыхэм ящышу метр ээбгьүзэ-нат[э мини 5,2-р [эщ[агьэл] ныбжыыш[эхэм хуха-

АПХУЭДЭУ ахъшэш-хуэ трагъэк Гуэдэнущ къуажэдэсхэр псык Гэ къызэгъэпэщыным (сом мелуан 22,8-рэ), газыр унагъуэхэм щІэшэным

луан 13,8-рэ). жетым и ахышэу сом мелуан 591,6-рэ, республи-кэ бюджетым и ахышэу сом мелуани 144,1-рэ ху-хахыну.

КъБР-м лэжынгымрэ со-щиалыгэ заужынытымкіэ и министр Тюбеев Альберт эрыжинамкіэ, «2011—2012 гэхэм Кыбордей-Балькыр Республикум сабийхэм я зыгылсахутыуэр, узын-шагыр егьэфіэкіуэның кымэтылыным теу-хаужуынсибликум и Пуа-ухаужуынсибликум и Пуа-ухаужуынсибликум и Пуа-

жтещимы проекту ди щІмнальэм иужьрей ильэсхэм щагьэзащІэхэр зэхьэлІар агропромыш-леннэ комплексырщ. Абыхэм ящыщц хадэ-хэкІхэмрэ пхъэцхьэжэк Кхэмрэ пхъэщхьэм мышхьэм мышхьэм мрэ зэрагээх и джирей Іэмалхэм, Ізи гээх уним, к онсерв промышленностым ехьзаа технологиехэр. Куражэм зегъэужыным феральнэ центрыр жыджэру зэрыхэтым, ар эргъэсауэ къызэрыддэ Гэмэр жыджэру дарын жүр к тураж бардей Балькэрыр ди къэралми абы ш Цыбкій е рыскъы хэк Іыу нэхъыбэ дыдэ щызыщэ щіынальэхэм Зэгуры Іуэныгъэм и мыхьэнэм и гугъу щищ Іым, Къанокъуэ Арсен жи Іащ: «Къуажэм и инфраструктурэм зегъэу-жынымрэ мэкъумэшхэу нэхъйбэ къэлэ-жынымрэ трагъяКуада ахъшэр зыхуэунэтІар къэралым и къэкІуа-нурщ. Кризисым и лъэ-къэна гугъум »-кынтшы»щызыщэ щІыналъэхэм ящыщ зэрыхъунум сэ шэч къытесхьэркъым».

.

КъБР-м и Президентымрэ Правительствэмрэ я пресс-ІуэхущІапІэ.

ятещІыхьа проекту

Сабий куэд къызэщІрагъэцбыдэц

<u>техь может не между меняты </u> ямыпільжээр, зыми и нэіэм хэм ящыщ куэд, эзіньмыуу э щізмытхэр, адэ-ан і Ізна-ягьэлэжычущ, туриет базэ-тізнізмэм, боджет і уух-кыральжэм я нист лагерхэр сабийхэм я бынхэр. Еджапізхэм щылажьэ ла-герхэм сабийхэм тэмэмузы-щатьэпсэмэг ээрымыхэр. Алкуэдзуи унагъузхэм

езыр зыхуей ерыскъып-хъэ псори къилэжьу зэт-ригъэувэныр ди шына-

ФІыщІэ псалъэхэмкІэ зыкъыхуигъэзащ

ЩІалэгъуалэм я ІуэхухэмкІэ федеральнэ агентствэм и унафэщІ Якеменкэ В.Г. Бэрбэч Хь.М. и цІэр зезыхь Къэбэр-

Бэрбэч Хь.М. и цІэр зеакка Кьэбэр-дей-Балькъэр къэра, университель Егьджэннгъэм и лэжьак Іуяхэм м Бищагъэмра щівнигъэмр хэтэхкуэным-кіз институтым и унафэщі Емуз Нинэ Гъузер и пхэум фіьщі ра къмхунщіащ сабий, щіалэтэуалэ жылагыуэ зэщіэхже-нигъэхэм з унафэщіхэм я урысейнос зэ-хьэзэкуэу 2010 гээм иратъэк Іуякам и Эксперт солегия и лэжылгым жаджэ-эригъэльэгъуам папщіз.

ирату шlалзэнуш тенджыз Фlыщіэ Іуфэм зэгъусэу зэрызыщагъэпсэхун тхылхээр. Ахэр цlыхухэм шыхуагуэшынуш шылажыэ Іухушlапыхэм. Къапштэмэ, 2011 гъм зыгъэпсэхуакГуэ ягъэсы чылыг учагъуэ 240-гъ

гьэм зыгьэпсэхүак1уэ ягьэ-к1уэнуш үнагтэу 240-рэ. Тобесев Альберг кыхих гээнши болжа илээсым са-бийхэм я узыншагтэр егьэ-ф1эк1уэным хуэнуята гэ-жылгээф1 зэрызэф1агтэ-к1ар, ныбжылш1хэм я про-пент 2-рэ 1 узуум кыжэш1-рагъзубыдаш. А бжыгыр къэралым шынэхыыф1хэм ящыши, 2011 - 2016 гъзхэм яприцент 80-м нагъэсыну

я мурадщ.

ХЬЭПЭ Маринэ,

КъБР-м и Президентымрэ
Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэм и лэжьакІуэ.

Законыр щіэпхъаджагъэм пэщіэтынымкіэ Іэмал нэхъыщхьэщ

Москва и «Домоцедово» аэропортым тер-рористам шызэхашымка шэлкхашжагьэр уф- и Презицент Медевеве Димгрий кын-пынаным чурыссй цыхубэм кызээрыплува гьэч изухуныгы хүйнйуз», к Таэунххуныгы ж жузуалыр хуэфашуу икін гьэхумуу шыгын күеіш, УФ- и Правительствам и Унафэш Путин Владимир зэрыжийажкіэ, шірлхаыжа-гьэр зэхээвышімкажэр кызэрагкуэттынум кий ахэр жууафашу жуалым зэрырашэлізуны шуз хэльсыным. Шыху ламэншэхэр эзий шуз хэльсыным шыру пэшізжіа-кым икін ізшіжкімухым.

КЪЭРАП/умм и депутатхэми террорист-хэмрэ абыхэм я дэ]элыккуэгэухэмэр экх экэ-уялыр ятэхтийнинуц, актууалу ціькухэм я шы-нагъуэншагъэр къвъзгъэлэщыным и льз-ныкъуэмі законодательствэр ирагъэды-кіуануц. Дэ тхуээдрэй псори длужым хуейш органхэмрэ терроризмым и шынагъуэм тэ-мэм улэш}этынымкіз Ізмалхэр къвзэдгъэлэ-шын палшіэ.

мэму пэщіэтынымкіз ізмалхэр кьызэдгьяльнын папшіра д выха-рын папшіра. А кьалэныр дгьэзэщіэн папшір да дыха-льзжынуц тратхэ сессием кърнубыдру къвт-пэщыт лэжывгъзхэм. Псом япэу дгьэбелджы-льнущ «Теророризамым пашіэтыным и уахукіз», «Транспортым и ізнатізм шынагыуэншагы» «Транспортым и ізнатізм шынагыуэншагы»

«Транспортым и Ізнатізм шынагуэчшшагь» кышшазагіз-ягашыным и Іуахуиді» законхэм, УФ-м и Уголовнэ корексым, УФ-м Админис-тративня кэкуаншагъзхачаді з кодексым хэль-капіхаз эзкауэндімнігазхэр. Пера прада уза-пішэдей распутатуар етіуны коедикатуу уза-шызат-загашынымкі э мардэхэри шыт-збель дажала «Толонцам и Іузхуйы» законым и про-ектым. Мыбдеж хэхауэ гульытэ щыхуэт-

щынущ пассажирхэм, абыхэм яыгъ хьэпшып-хэмрэ багажымрэ я щытыкІэр къэпщытэным

шівнущ пассажирхам, абыхам яіыгь хьагшылгэным хэтэму обгажырэ я щыгындір кызышагэным хэтэму толицэр хунт зыші мардам. замузу, па, ратьзбелджылын хүейні кызы зэрагьэзащіям, абыхам кьарикіуэм пыщів іуахухэри. Депутатхам кызызрагьэлізшынуш ведом-ствахам, комитетзам зэрай лэжвайуз углухэр. Абыхам хагьэхьэнуш Кьэрал Думам и коми-тетхам. Шімагьуэншагьэміз репутам за комирателям хэтім кыруу деру комираты жана комиратыру каруы дектуэл жана комодательствам хэтім кымусуаныт хэхэр эзп-кражынуш, транспортым шынатуэншагьэ зэхьуэмізміны тызыз даконым хальхы эзжуэмізміны тызыз угражны законым хальхы зэхьуэмізміны пышів лэжынгээр кызызшыээгьэлэшыным пышів лэжынгээр кызызшыэгьэлэшыным пышів хухака болукет ажынгыным х

унущ. ВАСИЛЬЕВ Юрий, УФ-м и Къэрал Думэм и депутат

Щыгъуэ махуэ

Щіышылэм и 27-р Москварэ областымрэ шыгьуэ махуу шышыташ.
Ціыхухэм удз гъэгъахэр

щагъэтІылъащ «Домоде-дово» аэропортым и залдово» азропортым и зал-хэм ящыщ зым деж, терро-рист щіэпхъаджагъэ щалэ-там хэкіуэдахэм я фэеп-

ьу. Фигу къэдгъэкІыжынщи аджэнаджагъэм цІыху 35рэ хэкіуэдащ, ціыхуи 130-м щіигъум фэбжь зэмылізу-

Зэдэlэпыкъуу, зэгурыlуэу

УФ-м и Президент Медве дев Дмитрий Давос щекіуэкі дунейпсо экономикэ форумым кіуащ. Абы и мурадщ а щіыпіэм

шызауусахау Руысий мо-шызауусахау Руысий мо-щызауусахау Руысий мо-щых мушалу мушалу мушалу мушалу абы къзрал уна-фэщіхар кънхуриджанущ дунейм кънщикъу экономи-ся насыпымшаль јузухуам ка насыпымшаль јузухуам ка насыпымшаль јузухуам папшіэ щіыдагьэ компа-папшіэ щіыдагьэ компа-ниешхузуам затэусау фонд-хэр кънзарагьалац хънунці-празидентым и гугьу иціы-нущ нэтъуэщі хэкіыпіз-хэми.

ЩІызыщытхъужын

США-м и президент Обамэ Барак къэралым и конгрес-сым зыхуигъэзащ.

Илъэс къэс ягъэхьэзыр хаб-э апхуэдэ докладхэм къы-цагъэлъэгъчо чеб щагъэлъагъуэ хабзэщ зэфlа-гъэкlа нэхъ Іуэхугъуэшхуэхэмрэ зыхуагъэувыж къалэн хэмрэ

Обамэ Барак щіызыщыт-хъужын иіэкъым. США-м и экономикэм и Іуэхур щІа-гъуэкъым, пэжщ, Іэнатіэншэ-хэм я бжыгъэм зымащіэкіэ кіэрыхуащ.

Обамэ Барак жиlащ къэрал 50 и гъусэу Вашингтон Афганистаным щригъэкіуэкі іуэху-хэр и кіэм нэблагъэу. «Дэ ди мурадщ а Іуэхухэр езы афган хэм я пщэ дэтлъхьэжыну», лям ніща датількальнуў, жиіащ Обамэ. Абы къигьа-гугъащ США-м и дзэхэр а къэралым и щіыналъэм къри-шыжын мы гъэм и бадзэ-уэгъуэ мазэм щіидзэну.

◆ Холокостым зи гъащ1эр ихьахэр ягу къыщагъэк1ыж махуэщ. 1945 гъэм щ1ышы-лэм и 27-м советыдзэхэм хуит ащІыжащ Освенцим нэ уэм шаІыгъа гъэрхэр.

◆Ленинград блокадэм къышрагъэкіа махуэш (1944). ◆1968 гъэм Къэбэрдей-Балъ-къэр Музыкэ театрыр Налшын

къыщызэІуахащ. ◆Илъэс 255-рэ и пэкІэ къалъхуащ Австрием щыщ компо-зитор Моцарт Амадей Вольфганг (1756 - 1791)

Пліанэпэр зыгьэхьэзырар ШАП Мухьэмэдщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ: Зи псалъэ кіэщіым и бзэр Іэфіщ.

«Адыгэ псалъэр» къыфІэрыхьэну фыхуеймэ

Ди щіэджыкіакіуэ лъапіэхэ!

Ди газетым шЉшьлэм и 28 пшЛондэ Іэ тевдзэмэ, ар ыфГэрыхьэнущ мазаем и 1-м щышЛэдзауэ. Мазитхум ди газетым и уасэщ сом 296-рэ кГэпГейкГэ 75-

рэ. «Адыпэ псалъэм» Іэ щытевдзэ хъунущ республикэм и п Іуэхупціапіэ псоми.

Ди индексыр 51531

КънхэтхыкІыным

АБХЪАЗ. <u>Премьер</u>-

министр Шамбэ Сер-гей зэрыжи Гамк Гэ, Абхъазым мазаем шедохъазым мазаем ще-к<u>ІуэкІыну къыхэтхы-кІыныгъэм къэралым</u> дежкІэ мыхьэнэшхуз и1эщ. Апхуэдэу абы итэщ, Апауэдэу аоы къыхигъэщащ Уры-сейстатым и Іэтащхьэ Суринов Александр Сыхъум щыщыГу-

УРЫСЕЙСТАТЫМ и лІыкІуэхэу зэІушІэм и ліыкіуэхэу зәіушіэм хэтахэр къыхэтхыкіы-ныгъэр щекіуэкікіэ гу нэхъ зылъытапхъэхэм кіэщіу къытеувыіащ. падь замын андарат, Ізахру иджырей зама-ным езатыру етъякур-кімнымкіз къадэізпы-кууну, кідэльшпаль-кіуэму кымуагъз-кіуэну зыщіраль іуам гульытэ къмзэрыхуа-щіам папіціз Шамбэ Сергей абыхам фіьщіз-яхуищіац.

Уасэм

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭР-ДЖЭС. Жылагъуз транспортым ири-зек Гуэхэм а Гуэху-тхьэбээм щат пщГэм тхьоозэм шат пшээм республикэм и къа-лашхьэм щыхохъуэ мазаем и 13-м шы-щ1эдзауэ. Черкесск дэт автотранспорт ІуэхущІапіэ №1-м и унафэщІ Соловьевэ Алэ зэрыжиІамкіэ, ар къыхэкІащ техни-<u>оум и уасэм зэ</u> къуамрэ.

АВТОТРАНСПОРТ 1 уэхущ1ап1 эхэм къы зэрыщабжам теп-щ1 ыхьмэ, троллейбус-к1 экъэпк1 ухьыным за ктэ къэпкІухьыным зэ итІысхьэгъуэм сом 14, къалэ автобусым сом 12-м щІигъу хуозэ.

Политикэ

Махуэку

Путин Владимир къибжыжащ КИФЩІ-м хухаха ахъшэр

Шыхуэм

шіегьанэ

тель щыхуэр доллар трил-лион 14-рэ меларли 7-рэ 217-рэ хъуаш. Апхуэ-диз шыхуэ мы къэралым эзи зэрытемыльар жа!э. США-м финансхэмк!э и министерствэм къит бжы-гъэм тращыхыу.

АБЫ КЪИКІРАШИ. Аме рикэм и дэтхэнэ цlыхуми (сабий цlынэри хэту) ду-нейм и щlыхуэу доллар мин 45,3-рэ тельщ. Кlуэ пэтми

луэр нэхъыбэ зэры-ми щыхьэтщ щІышылэм - 13 мах уэх эм къриу-эу США-м щІыхуэу дол-

идэу США-м щыху эу ор 1 триллионрэ мелард 17-рэ къызэрищтар.
- Іуэхум мыгурыІуэгъуэу ыри хэлъкъым икіи ущіэ-кэвэнкъым, - жеіэ РАН-м

зыри хэлькъым икіи ущіз-гузэвэнкьым, - жеіз РАН-м и къудамэм и унафэщ Миркин Яков. - 2000 гъзм къэралым тель щіыхуэр ВВП-м и процент 55-м нэ-сауэ щытамэ, нэгъабэ ар проценти 100 ирикъуащ. Зэдгьэлщэмти: 2010 гъзм

абы кыншынэмышинауа, диу-ней псом шірупшіршуу-шызий валютэр ейш, Ара-ром промента промента по станов промента промента по станов промента промента по станов промента промента по станов промента промента промента по станов промента промента промента промента промента по станов промента п

къвым. США-м и долларыр къвщаху зкспортымкій няхь зафізкі зині къзрал-хжи, псальжи папшіл, Уры-кам, псальжи папшіл, Уры-дольжи папшіл, уры-дольжи паршальня къз-ралим доллар гэзтівлья язши, яшыкура обыка эт шыныж, натуу шій, жы-пізмэ, долларым шіуп-шіл ніх жукіз, Америкам ду-неть зэже, Долларым шіуп-шіл ніх жукіз, Америкам ду-неть заження заження заження уры заження заження заження уры заження заження

сым и пэкіэ къэралхэм сату зэрызэдащіэ ахьшэм и про-цент 25 - 30-р еврэрат. 2020 гъэм долларымрэ еврэмрэ

гъэм долларымрэ еврэмрэ иджыри зы хъэрхуэрэгъу яlэ хъунущ Азиемкlи къикlыу. ЗЫКОВЭ Татьянэ.

Мы гъэм и закъзу сом
калара 400 къратънущ
Кавказ Индърго фило
караты шіынальза, дунам разраз
караты шіынальза, дунам каратыры
радыз радыз правительства комиссям хатрады тет правительства комиссям хаткаратыр на хаматыр каратыры на хаматыры
каратыр на хаматыр каратыры
каратыр на хаматыр каратыр
каратыр на хаматыр
каратыр на каратыр на каратыр
каратыр на каратыр
каратыр на каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр
каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр каратыр караты мыралым н ахышу сом мелара 200, шклу шкажуахам ейуэ сом трилинойн 2 калька-мыралым н ахышу сом мелара 200, шклу шкажуахам ейуэ сом трилинойн 2 калька-федеральнэ шкымата кыразарынулура. Абы и унафыц Калонин Александр Про-белеральна шкамуахам ейуэ сом трилинойн 2 калька-жаралым трилым три

каўнут: бюджет акышэр ісысежкым хура дуі Бракьарэтіт, ктуагуцізахмэр еджалі-дар Ізракьарэтіт, ктуагуцізахмэр еджалі-дар қуракындар қаралырындар каралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қарал қаралырындарындар қарал қаралырындар қарал қаралырындар қарал қаралырындар қарал қаралырындар қарал қаралырындар қаралырындар қарал қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралырындар қаралыр қаралыр қаралыр қаралыры қаралыр қаралыр қаралыры қаралыр қаралыры қара

Пхъэнк ак Іуэм и ІэмалыщІэхэр

Благовещенск къалэм щыпсэу Ниф: ратхъу мотоблок къищэхуащ.

ДЫГЪЭГЪАЗЭ мазэ псом Благовещенск уэсышхуэ къыще саш, ар заціакъузным техникори ціькури гілмытпоцьку, Ильосиліп Хъузуа пъсьнікакіуу лажьа Нифашевым Іузхур хьольо зэрыкъуар шильатъум. Интернетымкія кытгъуэтащ уосым польошыну Ізмагомащір, Езым и ахьшэміз кънщахуащ мотоблокыр, ЖЭК-м и унафэщіым ахьшэ ямыізу щьяжиіэм. Піціантінті-цым и пізкіз 10-м щімгъу егъэкъабэз абы и закъузу, и улахуэри сом мини 5-т зэрыхъури, мин 32-м на-сащ.

аакъјуа, и улахуари сом мини 5-т зэрыхъри, мин 32-м носац.
- Хьэнцакіа алкуэдиз уэс лхуэгьэхьеинукъвм, - жеlо Сергей. - Мотоблокым ар тыншу зэфіегьэкі. Ду унафэщіым
жесіат лхъэнкіакіуа псоми алхуада техника къвлуацазукуазу одастым, ажызи лимыбу жиізуы. Прессом со Догкъвм. Презицентым ложьаліа Ізнатар Ізмолсымощіўзымогокъвм. Президентым ложьаліа Ізнатар Ізмолсымощіўзымогокышкуздан зэрыхуйми технууар жийар эго-зазацізу аркацкъэрал Іузхущіалізм щылажьа ціыхум и ажышкій къвшіншхуну куйр сыт зэрыхляжня утыншыжац. усыр зыкім зэран
куазуальня у тыншыжац. усыр зыкім зэран
нифашев Сергей ціьху гъзціагъуанц; ар дзэм хэтура
пенсэм кунці, туущі зэлигъажьау ложьофытуру
кунуцац, тыущі залигъажьау ложьофытур и узыркунуцац, тыущі залигъажьах у ложьофытри удзыр
зэрыпаўтці кымшкузаци, газонор зэцках ушхуватіту икім
екіуу бжыхьар кымыхуу шитъэтанутц.

Алексанирова Татьяна

Алексанирова Татьяна

Алексанирова Татьяна

Осетие Ишхъэрэм Іузху-пъпіл къвшыззіуахынущ пъпкъви къвцекіух I Із-щагъэхэм шыхурагъаджэ, къэпшыпхэр шеша Льэпкь Бтыпьа шьипозки щыіз къуа-дицагъэм и музей къвіза-жозом щелесухом ящыщуюм

А ЖЭРДЭМЫРзейхэм кьы-зэральытэмкіэ, щіалэгъуа-лэм лэжьапіэ ягъуэтынымкіэ, зызыгъэпсэхуну хуейхэм ящыщу республикам нэхы-бэ къыдихьэхыфынымкіэ мы

хьощізу къыткузкіуэхэр, - жеіз экопогие, къужа турміз мым загъзужьыныміз центыми и унафэці Гурмев Альтьяжьозм ящізну рыхуейц ди пралитья прадучення праду

зебгьзужьыфын папщіз щізн хуейр щыубзыхуа документ зэхьзэхуэм едгьзхьат, -жеіз Алибек. А зэхьэзэхуэр ЮНИСЕФ-мрэ Дунейпсо бан-кымрэ къызэрагьэпэщат. Грант къызэрагьзпащат. щізш Беспьэн къзалям техник ныбжьыщіэхэм я станцым и Іузыхыну тегушхуэхэр центрым щрагъаджэ, документ

еджакіуэ 11-рэ егъэджакіуи 4-рэ Москва, Ярославль обла-стхэм зэрыдгъэкіуэфар. Абы-хэм я Ізщіагъэм хагъэхъуауэ къэкіуэжри, я пеэр дэзыхьэх узухумкі захышэ къалэжыыф хъуащ. Ищхьэ еджапіэ щіэ-тіысхьэми я Ізщіагъэ Ізщіыб ямыщіыну яжыдоіз, адэ-анэм Іэщіагъэхэм зрагъэужьыж ящымыгугъыу езыхэм ахъш: къалэжьыфынущи.

къалэжыыфынущи.
Хабэз ээрыхуэщи, щlалэ-хэм пхъэмрэ ятlэмрэ зыгуэр-хэр къыхащыкі, үнэр ири-бгъэдэхэну, гъащіэми къы-щыбгъэсэбэпын, Пщацохэр мадэ, цы заlуащэ, хадыкі. Псалъэм папшіа. Впадикав-каз къалэм лъз быдэкіз щыу-

ващ Іэлъэщі зэіуща, шейнычым щхьэщагъэувэ гуащэ зыщі фирмэр.

КОВАЛЕВСКАЯ Екатерина «Российская газета»

Мылъку уиІэмэ

- къашэ

Шэшэн Республикэм нэхъ ткінйуэ шабгъздыхьэнуш нэчыхыыр езыгъэкъутэжхэм

Зэбгъэдэкіыжхэм я бжы-гъэр игъэмэшіэн мурад иізу. кадыров Рамзан къыхиль-кадыров Рамзан къыхиль-хьащ я къэшэн хъыджэбзым и адэ-анэм ират уасэм мы гъэм къышыш|азауэ куэдк|э нэхъыбэ ящ|ыну

«ЩХЬЭ ПЩТЫРХЭР гъзуп щыјун хуейщ, ахэр псынщјзу тегушхуэ хъуащ я шхьэгъусэхэр ирагъэк ыжыным», - жијащ республикэм и Іэтащхьэм.

республикэм и Ізтащкъэм.

Шэшэным щызек!у» уасэр сом мин 20-щ. Ар куэдкъым мы шіып!эм шыпсэухэм я деж кы. Кадыровым шэч къвтри-хьэркъым уасэу ятыр хуэдкы зыбжанэк!э кагьахуэмэ, зэбгъэдэк!ыжхэр нэхъ мащ!э зэрххуэмия.

бгъэдиківжогр нэхж машіэ зэрыхкунум.
Кадыровым нэгъуэші зы уржугъун къмилтжыш. Абы жеіз зэрышэхэм в із вышіадза нэчыхы тыхыть шаіэн хуейуэ, іммамым ін мыхъруяді шіэть намамым ін мыхъруяді шіэть шідуэ, щауэмрэ нысшшэмрэ ээрымышэ шіыміэ дохутърь ваш, впрус узыбър жэлтэ куэд республиком зэрышьегам три-ціамори. Кантштам, ВРН узы-таціамори. Кантштам, ВРН узы-зацикатусь 240-рэ яют у — Республикам із Ізтацказы шум кърнтукарукьмі шэшэн

шэч къытрихъэркъым шэшэн цыхубзым и пщіэр къэіэты-жыным теухуауэ лэжыгьэш-хуэ зэрегъэкіуэкіыпхъэм. Псальэм папщіэ, мыгувэу мазищ хъунущ пщащэр езыхьэ-жьэм сом 1 мелуан ипшынын хуейуэ хабзэу зэрагъзуврэ. Пщащэр залымыгъэкlэ зыхьа щалэм и закъуэкъым уголовнэ Іуэху къызыхуаІэтынур: хъыджэбзым и адэм тезыкъуза лъэпкъым и нэхъыжь хэм, Іимамым, нэгъуэщІхэми хабзэм и ткІиягъкІэ я Іуэхум бгъэдыхьэнущ, диным и лэ-жьакіуэр и Іэнатіэм трагъэ-кіынуш

ЕМЕЛЬЯНОВЭ Светланэ. «Российская гороля»

<u>ЩыхуцІэ зиІэр сыткІэ хуей музейхэм?</u> Зыри тщымыгъупщэн е и дигу къэкІыжын щхьэкІэ.

пязиці з даккухукік, язхъвоюря зою якуте пезъмкими куейці. Нэмыцова зою якуте муэт. Тьоніратунацідні акэр льэнкыў към-зэркаэтенар. Дунейр капитаниям, соцна-дама, граникара хакіудамам зама кусу-нут. Кесламі, фанцамым и фрэ абыхам идкарік кудара знадальнуті. Півлухам ацыгтуліціакым нямыці с заяткам ка-кіахкужісться укажар, сабийря цівлубау клажукум пратьзехкар. Ауз ніджирей краниціахнам пашканам и гъухыжухэм ирагьэсхыр, луэ иджирен из-мыцэхэр мышынгу йоллыэ тхыдам и гьу-джэ къутам. Нюриберг судым и тхыдам и музейм абыхэм я закоухасым хуеёри, Абы хуэныктуэп къэхэдэр зыциягъунцэжахэр, тхыда тхимасыр зэрмхүейуэ зыцуПырххэхр, нагчуэп[хэм я цыуагьэм дэн коэла, сам-хэм я]ви[айл [шауагьэм дэн коэла, сам-хэм я]ви[айл [шауагьэм дерг къыхэзы● Іуэху еплъыкІэ

СыткІэ дыхуей музейхэм?

мыхыфхэр. Абы хуейщ цІыхум нэхъ лъапІз зэрыщымыІэр къызыгурымыІуэ, зыхэзызэрыщымы 1эр къызыгурымы 1уэ, зыхэзы-мыщ 15 дэтхэнэри. Абы хуэнык съузд зы-къызыф 1эщ 1ыжа унафэщ 1ыр, Тхьэмрэ езымрэ я захуакум атомэехьэ ракетэф 1эк дэмыту къызыщыхъухэр (хуеимэ, киопкэм

трикъузэнщ, хуэмеймэ - дигъэпсэунщ). Нацистхэми къафІэщІащ Іэщэм и къа Нацистхэми къафІзщІан Ізщэм и къа-румкІ узыхуєй рухущІзну. Шізихваджа-піјзу къажиту я къкуху щіанціарці псори къащінгуры јулу кісст — прызнальзэрт абыхам ящінці куадым къапізихьэр. Щізихьаджагь эмрэ замымигь эмрэ зыми къашірах/заукуємы. Арац Нюрійерг судым и тхыдэм и музейр щыхьэт зыте-хуори.

Судава и тамарат подат. Поприберг судара какуюри.

20 мг. кампратражкым каниц. Нюриберг судар ек/ужкыш 1945 газм щаж/уагтуам и Сум кампрашаражу 1946 газм жаруагтуара и 1 пщонда. Фашист Германием и карада къражь ушера каражы ушера каражы и 1 пщонда ушера каражы и 1 пшера караж щызыщІахэр. Дунейпсо тхыдэм зауэ куэд хэтащ, ауэ

Нюрнберг судращ гузэвэгъуэшхуэ къы зыпкърыкІахэм япэу я хьэкум щащІар.

ГУСЕЙНОВ Эльмар.

ШІэблэр щыгъуазэкъым щыпсэу къэралым и тхыдэм

шыпсэу лъэпкъхэм я зэныбжьэгъугъэм «пшагъуэ зэрыщытелъым» и щыхьэтщ нужьрей зэма-<u>ным къэхъуа щіэпхъа-</u> джагъэхэр. Дауэ мы Іуэхум зэрепльыр Урысамблеем и унафэщі Аб-дулатипов Рэмэзан.

- ЯПЭМ ШЫІА зэхэтыкіэм - літэгі щоім зжэтыкізм нахымфі ктышізплыхтуэн щымыізу жаіз нэхтыжыхэм (ар фіы зэфэзэщу екіуэ-кіауэ пхутегтычыныхынкъым, дауи). Абыхэм къа щізува щізблэр нэгъуэщіщ Ахэр СССР-р пъэлъэжа нэ ужыц къыщальмуар, по-гъуэщі тхыльхэмкіэщ зэры-рагьэджар, курыт, ищхьэ еджапіэхэм зыми къыщы-жраїактым лъэпктэр зэ-жента забырызэхущытын хуейр, абы хэм зэгурыІуэрэ пщіэрэ яку дэмылъмэ, къэралым зэры-зимыужьынур. Абы къриэлемульынур. Абы къри-кіуаращи, ціыхур гъэса щымыхъукіэ, щіэныгъэ щимыгъуэткіэ, нэхъ leймкіэ йобэ.

ооэ. Ар Москва и закъуэкъым Ар Москва и закъуэкъым къыщыхъуар, ат1э ди къэралыгъуэм зыщызыубгъуа дых мужералыгъуэк обрана къзгры къзгры къзгры къзгры бара къзгры гугъу уехьу уеджэн, улэ-жьэн зэрыхуейр. Апхуэдэ

зэрызехьэ къвщии воло, фынущ. Иджыблагъэ студентхэм зачет къеlысхащ, абыхэм я нэхъыбэр москвадэсхэщ. Шалэгъуалэм политологием, обществоведенэм, сощи в праму ящіэр

мащір двідэщ, аббылэмків курыт еджапівм щівнігьь къвіщіахьні хуєйу» щівтимі. Пэж двідзу жыпізмэ, щізблэр шыгтьуазэрктьым пъзпкъвібо къзрал шыпсэ-ум и тхыдэм. Абыхам жаів зэрыхурысьів, аў урыс шэн-хабээми хабэзхэми ха-щівкі щівіхьтым. Атів, хэт зымыщірэ урыс шэнхабээр зэрытурысэджэрі

зымыщіру руыс ціянхаозра зэрыгьузэзджэрі Псом япэрауэ, дә ды ціыхущ, итаначіц пээпкы гуэрым дышышу къыщыт-пьытапхыр. Дэ напэ, ціы-кугьэ, дүней тетыміз дахэ тхэмыплыэ, дызыщыщ наэпкъымкім нэтьуэщіхэм-кім гузэвэгъуэшхуэщар.

ЗОТОВ Игорь

Алыджыр мэлъаіуэ ди ціыхухэм щхьэкіэ визэ щамыгъэіэну

Гьэ къызэднэкіам Алы-ажым гугъусхь куэд н

нэгу шізкіаш; къзралым ахъшэр къызэремэщіз-кіыр, ціыхухэр мыарэ-зыуэ уэрамхэм къызэры-дыхьэр, пэкіухэр зэры-рагъэкіуэкіыр, нэгъуэшірагъэкцуэкцыр, нэгъуэщи хэри. Экономикэм и сыт хуэдэ пізужьыгъуэ къыу-мыщтэми, хэхъуэ зиізу гъэр зыухар туризмым епха ізнатіэрш. Псалъзм

СЫТ АФИНЫМ и хьэщіэ-жэм гьэщіэгьуэну яригьэ-льагьуфынур, дапхуэдэу зихъуэжынкіз хъуну турин-дустрием, сыт ящіэну я му-рад, урысейхэм щыщ нэ-хьыбэ къыдахьъзыфын папціэ - а упіціэхэм жэзаг

папщіэ - а упщізхэм жэуап кърет Алыджым щэнха-бэзмкіэ и министрым ту-ризм Ізжухэмкіэ и къуэдээ Никитиадис Георгиос. - Евросоюзым долгар ме-пард 750-рэ гъэтіылъауэ-иіэщ, абы хэт къэралхэм я Іужу зэіыхьэ хъумэ, яри-дэітыкъуну. Ди къэралыр къзпштам», экономикэм и къапщтэмэ, экономикэм и убзыхукІэм лъабжьэ хуэ-хъум къанэ щымыІэу дыхэп-

хъум къанэ щымы у дыхэ́п-пъэжащ, псом хуэмыдэу ту-ризмым епхам. Алыджыр зи тхыдэр бей къэрапш. Дэ дуней псом едгъэцыхуну дыхуейц Па-сэрей Элладэр, Византий

рей Алыджыр и хэкущ и гугуу диізр. Йджыр ра Германикэрош, Урыссейм рей Алыджыр и хэкуш и гугуу пшіымэ, 2009 гьэм урэджыйыйнур тьуэздуш и гугуу пшіымэ, 2009 гьэм хараджыйнур тыуэздуш на гурууш алы гурууш алыгы гурууш алы гуруууш ал

цвросоюзым эл кырданэм туризмымків я ининстрэм я зэіушіэм кывшыхэттьхыащ мы ірэхум икізшіыпізнікі уна-фэ тещіыхыын хуейуэ. Туризмымкіз еврокомис-сар Таяни Антонио дыкын-гьэтугьащ ди жэрдэмыр кырдиіыгыыну, жеіз Ни-китиадис Георгиос.

ДЬЯЧЕНКЭ Оксанэ.

НапэкІуэцІыр зыгъэхьэзырар ШИРДИЙ Маринз

• Урысейм и мелуанхэр

Абхъазым къыщигъуэтыжащ Аи къэралым Сыхъум ирита сом ме-аарам 7,3-м щыщу мелуан 347-р къе-аъыхъужж. зэрызэныбжьэгъур, зарызаалаажыар го-

УРЫСЕЙ бюджетым къыхэкІыу Аб-азым зарыда[апыкъу ахъщар къыза-Угысын оюджетым кымжым ок-жазым зарыалыныку актыпу кымза-рагъзсобоп щыкірр УФ-м и Къззыбж 40-7-р, абы нэмысу «гъуэщау» кымътатци. УФ-м икіым хуей актыпр и чэзум Аб-хъззым зэрынэмысыр, а актыпумкі ящір ажымгэр зыкууар зыми и нэі ящір ажымгэр зыкууар зыми и нэі якій зэрыщірямятыр кымгэльтэгуащ Къззыбж палатэм. Іуэхур зэрызэкіз-льямыкі уэращ къмзыхэкіыр актыпр «Кіуадыныр». Абхъазым урысей актыпр щызэха-

зэрызэныбжыэгыр, зэрызэдлажыэр гу-къеуэшхуэу зиlэ куржыхэм абыкlэ я акьылэгыр Вашинггон къшлъ амери-кан унафэщ кэри. Тхьэмахуэ кlуам Абхъазым шыlащ Къззыбж палатэм и унафэщ Степашин

къззыбж па́латэм и унафы] Стейашин Сергей. Абы къмгъуэтыжащ ахъшэр. Зэрыжийамкіз, а псори јузу нэры-льагъухэм трагъякјуздащ, и чазум до-кумент ямипъхкъзырами. Абыкіз на-кумент ямипъхкъзырами. Абыкіз на-разуранцых румен къулыкъу-щізуэрщ.

(КІэухыр. Пэщіэдзэр №№5,7-12-хэм итщ)

ЛІыжьым ибгъукІэ щы-гъын хужь защІэкІэ хүэпа Мэлычыпхъу кънщохутэ, Альфред Іэпэ кънхуещі: «Си фред 19119 къвхурещі: «Си щіалэ ціыкіу! Мис, фэри фы-зэхуэзащ - Дэбэчитіырі» Крюге и Ізхэр Мэлычыпхъу дежкіэ еший, абы дежкіэ лъэ-

Кроге и Ізхаў Рамычыпкаў ражий з ший, абы дежибэ льзбакуў зыбжанз еч.
зыбжанз ем.
зыбжанз ем.
зыбжанз ем.
зыбжанз ем.
зыбжанз ем.
зыбжанз
зы

уельэф.
- Къэгъанэ ар, - ткlийуэ макъ пхъашэкlэ къыжреlэ макь пхъвшэкіэ кымхреіэ игуменым, ар Дэбэчкіэ эзджа лыжым. - Хэт сэ си гъусэу щытар? - нэхъ ткіиижу кьоупщі ар Крюге. - Фызыжь гуэр... Фызыжь гуэр щыташ... - къуаншагьэ ізщівщарэ зиггээзхууэжым

ещхы, е т жэу ап Альфред. - Уэ абы и цІэ ипІуащ.

ттыркым, псэм деізэзу аращ, махуэхэр ээпыльэфауэ макууз. Зэмыджа кьэшіэхэм махуэм крульшыркфымрэ абы и Ізгуэблагьэмрэ кьаппыхк, бдээжьей йошэ. Эй аркар ийуэпс кызыны ирафац, Монахуэмкым махуэм жүмжүүлүү жүрүү бүрүү шэджашэр яльэг-уа́ш Сэрей-Іуашкээм ешэкlа льагь уз къуаншэмкlэ екlуэкlыу. Ар зэээмызэ къорыіз, мыбдем щитысыкlахэм къахоплъэри йожьэж. Зэрыхабээ у, ар къшцыкъуэкlыр къухьэпіэ льэныкъуэмкір дыгъэр щельэныкыуэмкіэ дыгьэр ще-кіуэтэх пшыхьэщхьэхэрщ. Абы къыхэкіыу дыгьэр абы и щіыб къыщыдэувэкіэ, и Іэпкъльэпкъыр нуру блэ къыпщохъу.

къыпщохъу. Пщыхьэщхьэкіэрэ мафіэм бгъэдэсу къэзакъхэм уэрэд ол вэдэсу къэзакъхэм уэ́рэд жаlэ. Уэрэд нэшхэей, гууз. Къэбэрдейхэм я уэрэдхэри нэхъ нэшхъыфlэкъым. Ар те-ухуаш лlыхъужь шэджащэ Дэ-бэч.

эч. Къэбэрдейхэм Дэбэч теухуа эрэдыр шыжаlам и етlуанэ махуэм къульшэуапІэм Крюге ирагъэблагъэ.

ламурать эблать» приставлений праводурать эблать» и канару эманхэм сыт уэрэд дыгъуасэ жаlар? - кооупша бай ткък хуаражар. - Зауэлі шэджашэ Дэбэчте тухуарш, - ет жэуэл инэралым. - Япэ махуэ дыдэм сызы)ууау щыга лыжым сыхуэмызау хырчкым, - жеlэ уэрэдыр зытеухуа цыхумрэ лыжымрэ я ціэр запишіэу. жеі Б уэрэль-дыхунра лыкьымра я шэр зэлишіру зэлишіру Тхь эхур лажызр шымш. Хьошірм кірых хэур даушын-шагэр кызэлеуіг. - Зэхэлха жысіар? А ліы-жым сыхуэзіну сыхуеш. - Ар мыхъун іузукц. Зэкір. - Сыт шқыздэ? Шкызусы-— Сыт шқыздэ? Шкызусы-

и пашкьэ тобэ къвщихывымы гидикы этобэ кывшихывымы гидандыны тызыкы тызыкы гидикы гид

куэдрэ макіуэ. Псым къыщ-хьэщыт къыр лъагэм деж лъагъуэм щыпеч. Псымрэ къырымрэ я кум, пэртакъ Івхуитльэхуитым мафіэ щоб-лэ, и щыгум гьуапльэ шей-ныч фіэдзащ. Мафіэм бгъэ-дэсщ ліыжь. Абы и щхьэр

ВЭРОКЪУЭ Владимир

Лей зыхиэгьэгъим къахирегьэгьу. Хэким папщіэ тхьэлъэіц Романым щыщ пычыгъцэхэр

меным нэкіэ иопыдж. хулі зэрищівір ктыківіу, ліыжьым и Ізр ещі, асыкьэту къульшы рыф тетыр Іуобэзжыкіыж инэралымрэ ліыжьымрэ я эк кьуэу къонэ. Псыр мэшкіур кіур, мафіэр и хъуаскізхэмкізмэпіэнкі.
Щыму сыт хуэдиз зэман

мэ́піэнкі. Щыму сыт хуэдиз зэман ягъэкіуами Альфред къыб-жиіэфынукъым - зы дакъи-къэ хъэмэрэ сыхъэт? Крюге адэкіэ хуэшэчыркъым.

- Сэ сыкІуэжынщ, - ІукІы жыну зегъазэ Крюге. Зы медан, медан закъуэ дэкІмэ, мы ціыхуитіыр зэпы-зыщіэ іуданэ псыгъуэ ціыкіур

зыщіз Іуданэ псыгкух цівкіур зэльчынці.
- Зэ умыпіащіэт, щіалэ, - ліыжыми и макьым кьегьзу-выіз инэралыр. - И анэм эз-гуэр Катя жоу еджэх цівмы-тау пізрэ?
Инэралыр и піэм йожыхь, игур къмуу и рыпатум техуз-жа у здэт. Уеблэмэ зыкъп-гьзэлу къвру белэдлькых-кым. Итіалэ, къврууэ піэр зэхелькари, и гупэр ліы-мым хуратазэ. «Кырауэ пізжым хует базэ. «Мырауэ піэ-рэ сэ апхуэдиз илъэскіэ къэс-льыхъуар? Сыщымыу эу піэрэ?» Аргуэру даущыгьэр къо-хуэх. Ауэ щымыгъэми іэджэ

къепсэлъ. - Шхьэ зыри жумы!эрэ, щlа-

лэ? - щымыгъэр иджы ліы-жым къохьэльэкі. - Католикхэм жор щы-пщ!эхалъхьэм абы къыф!а-щащ Марие-Терезэ Крюге...

шаш Марие-Терезэ Крюге... Баронессэ...
- Сэ сызышlэупшlэр катопик диным шихьам абы кыыфаша цlэр зыхуэдэр аракызм. Сэ сызэрыноупшlыр мыраш; зэгуэр абы Катякіз едизу шката. - Щыгкызы... Ар шыпсэуаш ыш шышлыхэм икін абы бгырысхэр Катэ жаlэу еджэрт казэрыхуэмыпсэлыым кызмыхы, - Нтіэ, кыыбжимыры, - Нтіэ, кыыбжимыры эр эд ыш... Пабазы прэ

- птэ, комо... рэ уэ абы... Инэралым Дэбэч и пса-льэм пещэ: Къмзжиlащ псори, бзыщl

лъэм пещэ:
- Къызжиlащ псори, бзыщl хэмылъу. Зэи абы уэ уигъэ-къуэншакъым, и псэр пытыху фіыуэ укъилъэгъуащ. Абы иужь дыдэу жиіэжа псальэхэр мыраш: «Дэбэч къэгъуэг. Уэ укъимылъэ-гъуауэ л!эну абы хуитыныгъэ и!экъым. Ар иригушхуэнщ уэ пхуэдэкъуэ зэри!эм. Уеблэмэ езы дыдэм нэхърэ нэхъ зауэлыфі и къуэм къызэрищы-

кіам».
- Дэтхэнэ ціыхуми уигу хузэіуумых, фіым е къримы-кіуэн щхьэкіэ.
Сирах и псальэхэмкіэ абы

жэуап ирет Дэбэч: - Дэтхэнэ цlыхуми хузэlупх

кекту у тура у

ныкъуэ псалъэмакъ щабэм махуэхэр, мазэхэр, ильэсхэр, къэхъукъещізхэр выгужьу щыкіыргъырх. Сыт си анэр, Дэбэч жи-кылу, языныкъу экі э Бэчкіэ къоджу шівшцатар? - Алхуэдзу нэхъ фіэдахэ хърнт. Гъэфіэгьыбээ жыхуа-ізращ.

Іуэху Іэджэ я щхьэфэ йоІэ-бэхэр. Куэдым щыщІэупщІэ-

 ИкІи усакъырт?
 Былътырык ум сыхуэдэт Итіанэ сщіэрт къыптекіуэн-іауэ ухуэмеймэ, гущэм хэль сабийм хуэдэу ужей зэры-мыхъунур - Тхьэм фіэкіа зыщіэ щыіэкъым укъызыхущыу-нур. Абы бэіутізіу куэдым сы-

нур. Аом бэђутају куздайм сы шихмумаш, - Ун јушьгъэр сэри шкъэпэ къвскууххунш, - Са сыјушу шкъэ пфіэцірэ? - Уэ жьы уххучаш, гъвца плъэглуаш, Ізджэ бгъзваш, - Ушьмичу а, си щіаль И ныбиъ кіуэтэху цімхур нэхъ Іуш хъуркъым, нэхъ сакъыу араш,

яц. Си анэм жиІэу щытащ фи эпкъым... - абдеж Альфред ціыплъу къызэщіонэ «фи льэпкь» зэрыжиlам шхьэкіи, и псальэр зэрегьэзэхуэж: ... - Ди льэпкьым нэхьыжыым нэхьыщіэр иущийуэ хабээ дахэ къыдекіуэкіыу щытауэ. Амыщ - Пагуэ, Пагуэ Арыкъшу, абыхэм - уэрэ уи къуэшхэмрэ...

- Апхуэдэу къыбжиlэрэт? - Hтlэ.

 - ППЭ.
 - Ар пэжщ. Апхуэдэ хабзэ Амыщ льэпкъым тхэльаш. Ди льэпкъым и закъуэ? Къэбэрльянсьми закнуз? Кыбара-пьянсьми закнуз? Кыбара-рынды устажарану сыхуй-кым, ерыскым дыхэ!а-бэчш. Хо!абэхр. Хьэлу, ккууй жиж. Бгы нэпкь льагэхэм кышын уза гъэгъа зэмы-лізукынгуузжи кышанга-зыкіа шей удара-ды зыгеп-

хэм?

- И адэм и чэнджэщ зэхихыну хуэмей къуэ щыlэ сытми?

- Си гугъэмкlэ, щыlэхэщ.

- Сэ абыхэм сащыщкъым. ЛІыжьыр гупсэхуу къуэм и нитіым щіоплъэ. Сыт а ме-

данхэм ар зэгупсысыр? Ду-ней псом Іыхьлы нэхъ благъэ дыдэу щиІэ мы цІыхум щхьэц налъэ хуэдизкІэ сэбэп зэры-хуэмыхъуара? Хьэмэрэ ар... хамэ? - ПщІэрэ уи чэнджэщхэр сэркіэ шіэльапіэр?

Жыжьэрыплъэт а уи нэ-ыр. НтІэ, къэдаІуэ, гукъы-

пльагьу шыхум къыптридза у/эгьэрш, Сэ сыхьэти/эрэ сыткутепсэльыхьыфынуш "- Ізмалыншэкъым, Языны удэрыпсэну хүён шыацбам. "- Ізмалыншэкъым, Языны удэрыпсэну хүён шыацбам. "- Куэхі у эдынэсам дей сшіэркым, Канды удэрыпсэну ток кээтэлыршаш, Ауэ, сыткі ухужы шыхым, на удэрыпсэну кыраны кыран

шілм и гьуэгухэм ушрякіуз-ізь, Кыпішкаялыні хэльш, Мырг... Ткээм гужьгъз-кым, гурышкууям, фы-гьуэм уашикыумэ. Нагъуашіу мысі-эшіну уафэм и ціагым нэхь етльыджу Ткэм кын-шитьэшіл рішкубэвірш. Ар-эзу ушіемыгтуэмын папшіа-Артуэрыку тіури шым-уколльз, шкъэж и гупсысэм кынфізишты пыркыр шым-уколузу. Ауэ аратэкым іуз-шыму шысахэти, Альфред кынфізиштыр. Добу гуп-сысфізиштыр. Добу гуп-рамын жырай дутхонями итэ-мыш кырай дутхонями итэ-мыш жырай дутхонями итэ-мыш жырай дутхонями итэ-мыш жырай дутхонями итэ-мыш кырай дутхонями кырай дутхонями итэ-кырай дутхонями кырай дутхон

щыіэнщ». Икіэм и нитіыр къеіэт: - Сэ икъукіэ фіыуэ сощіэ - Сэ икъукіэ фіыуэ сощіэ гъэмахуэм и ужькіэ бжьы-кьэр къызэрихьэр. - Зэгуэр къимыхьэнкіэ хъу-нукъэ? - щіоупщіэ къуэр.

Дэбэч ар зыщІзупщІар игьэщІагьуэркъым, къигьэ-губжьакъым.

Апхуэдэу къэхъункІи ищ, - къет адэм жэуап. дэ яшіэжыркъым. - Сыттіэ апхуэдэу къэ-

- Сығт із апху эду къз-кърнкіз кърну шіыжыпіэр? - Нтіз, сът жысізн хуейр, пэж дыдэу апхуэду сегупсы-су щыт мэ? Тхьэм Ізмыр ищма, апхуэди къэхкунщ, - Сэ сът хуэдизкій уэ пщіз пхуэсшіыну сыхуейщ, - къы-жьэдольэт (круей, - къы-къызгурыіуакъым.

Дауэ нэхъ тэмэму ныб-сіэн... Щіыхь пхуэсщіыну

жесіэн... Щыхь пхуэсщыну сыхуейщ.

Пщіэрэ щыхьрэ зыхуащіыр тхьэращ. Сэ нэмыс кыскуиіэм нэхьыфіш. Сэ тхыль куэд седжащ, си пэштом пробрам проб

ми абы къыпытхэми щіэльщ ціыхушхуэхэм я акъылыр, Іущагъыр щызэхуэхьэса тхыль куэдыкlей. Абы къы-хэкlыу пасэрей алыдж гупсысакіуэм и псальэхэр зэрыбжесіэр умыгьэщіагьуэ: «Адэхэмрэ къуэхэмрэ зыр ад-рейм къыщелъэ уным пэпльэн хуейкъым, атІэ щхьэж зыхуейр япэ зрагьэщу зэхуа-щІэн хуейщ. Абы щыгъуэми

адэр япэ ищыпхьэщ».
- Япэкіэ узэрыкіуэн гъуэ-гу умыгъуэтмэ, къэбгъэзэ-жын хуей? - йоупщі Дэбэч

тэкъым. Нтіэми, Дахэ ап-хуэдзу Іухурс ээтрихуати, кмыхъуэпсэн дээпш къз-гъу этыгърейт. Сыт щхъзкіз ээран сыхуэхъунт? - Нэгъуэщ мыхъуми, Дахэ-уэс псэууэ къебгъэлын хуе-ящ...

дэlуакlуэх эр дэнэкlи зэбг- джэрпэджэжыр аузым щоп-рызгъэкlат Мэлычыпхъурэ си салъэ. Ауэ мыхэр кlиякъым,

натіз хузам теухуауз зыры иншыс абыхэм я дежкіз псальзо, махуэм птэсьяр Хьзмосумый араш урысыдзя марэ зьманыр, льзжынэр, бты инды урысын арам урысыдзя маруы зыманы дыры урысын арам урыс гъуэ сыт хуэдизрэ иса, ерыс-къы мащіэ едгъэшха - мес къыдищіар. Сэри сыщыуаш абы щыгъуэ. Быдэу сигу илъат сукіыну, ауэ схузэфіэ-

кlақъым. - Ульэмыlэсыфау э ара? Сытыт сыщіыльэмыі эсынур? Зауэм ущыхэтым деж

абы шхьэкlэ шэрыуагьэ лей ухуейкъым. Кlэрахъуэр тегъапщи, кlакхъур щІэчи зэ-фІэкІащ. Къэсагъэнтэкъым Андрей Андреевич и уахътыр абы щыгъуэ. Сеуэну гъунэгъу зышыхуэсші дыдэм си тхьэ-

жылэ цымум нэсыжакым. Сыту?
Уэ шыр умкылы гэлэхэхү, ијалэ. Абы шкызи гэуэгур нэхь ябэц жырукым. Пэтіыс кырхуацым и кыршым ихуац. Амыцейлэсхэм яшыш гуэ-рым цыму хей яунахэм яла-элейр игызгуакым. И псэм тыншып Тэхэм көрит. Иджы сэ кыскуэнар гуэных зијам хуэгы-этунырц. Яхуэзыт-ээгыум кьахурег-

гъэгъу.
- Ціыхур ліэжыну къигъэ-щіащ. Дэтхэнэми чэзу иіэщ. ціаш. Дэтхэнэми чэзу иіэщ. Ихьуреягьым щызэхэт кырршхэр кьедаіуэрг а пса-пьэмакым. Бгыр щіэбгыр араш, зэхжи шэху иіуэтэжыр-кым - щымш. Джэрпэджэ-жыр ящхьэщыкі къурейш. Къэхсуар укіййуэ піуатэмэ,

си кхъухь бэлагъыр къутащ... - Хьэуэ, - абы жиlамкlэ арэ-зы хъуркъым Альфред, - уэ гъащlэ гугъу, ауэ гъащlэ дахэ къэбгъэщlащ. Уэ уи шхьэр зэ-рыбгъэкъуэншэн убгъэдэлъ-къым.

ым. - Ар уи фІэщу жыпІэрэ? - Си фІэщщ. - НтІэ, сэри пэжыр бжес-

Іэнщ: мис а псальэхэр зэхэс-хын щхьэкІэщ сэ нобэм къэс сышіэпсэуар. зы дэхъуркъым къуэр. - Уэ - Сэ Бытырбыху уздэс- хъугъуэфіыгъуэу уиіэр хашэнщ, - жреіэ къуэм адэм, - иджы Кисловодск икіыу

иджы Кисловодск икіыу мафіэгу урысей щыхьэрым макіуэ. - Пащтыхьыр щыпсэуми?

уахэсынш, Сыт щыгьуи дызягьусэнц, Гурьшфэ пштырым абы и тэмагьыр шеккузыкі.
- Сыт шыгьуўй.
- Сыт шыгьуўй.
- Гуш гуэрым еулшыхэт:
«Псальэ быдэ лтам уемыгыныжын шужэк) е сыт шфэн хуей?» - жари, пшфэр къарита жууалыр?
- «Жэў».

Сэ, пэж дыдэу, сыт щы-гъуи суригъусэнш. Уи къу э-рылъхухэм я быныжхэр пльагъунщ. Уадэджэгунщ. Ліыжьыр, и нэпсыр имы-

гъэпщкіуу, магъ, зэрыгъы-фыр езым игъэщіэгъуэжу. Ар сыт хуэдэ насыпт,

- Ар сыт хуэдэ насыпт, - жреlэ и къуэм. - Си хъуап-сэм нэхъ й къызэщlэпльэ-гъуэми апхуэдэ насып сит, къысхуэгъя/накъым. Ауэ... дауэ сынызэрык/уэнур а уи къалэм? Абы сызытесын альп щы!э? Сэ апхуэдизк!э кхъахэ сыхъуащи, алащэ жьа-жьэр шы емылыдж къыс-

жьэр шь мылыдж кыыс шахуиш. Выгу кыыпкуезгьахуиш. Кытукуысын кыргуылын кырг

мээ, fica машіэ зэльцуліцівну "Э? у убын къарзынэц, Ун "Ун убын къарзынэц, Ун гур къабэзын, щабэш, Катэ ещьк уклужащ, Ильзенцизын зи Тэфівр къезыта щіым къмзълчу, транкур жынгі жыр бгъэтур жунуў "Ар сэ скузэфіэкімэ-шэ? «ХуэтээТэмхуэмэ». "Кээуэ. Ст ціалэ, ар къз-— каруэ, ст ціалэ, ар кыр «КуэтыэТумуэмэ». «Кыру», абы срещжы сэри. Си куэлсыр си хыц сэри. Си куэлсыр си хыц сыр кура куэлсыр си сыр кура кура сыр сыр кура кура сыр сыр кура кура сыр сыр кура кура сыр кура кура сыр кура кура сыр кура сыр

щівігульым къвизлічмэ, сылынущь дуз му ня нахум (сэ шэч къвітескьэркьым ар зэрынэхум) сынэшысыфми... Абы щыгъуэми ууківітэнщ ліыжь къбахэр си адэщ жыпізу уи ныбжызтухуж еб-гізльтагьуну, нтізми абыхм ящіз уи адэ дыдэр зэрыбарон Крюгер - банкир къулейр ээрыарар. — Ізтхэны цівкуми езым и Дэтхэнэ ціыхуми езым и къулеягъ иіэжщ, - адэм арэ-

хуэу, пщіэрэ щіыхьрэ къып-хуащіу къэбгъэщіа гъащіэращ. Уэди къ уршхом урапсы-сэщ. Нобэ къэс уи ціэм ціыху-хэр егъэшынэ, егъэгушхуэ,

эм, Напэм уи ціэр ирапх.
- Сэ Тхьэшхуэм фіыщіэ хузощі апхуэдэ псальэхэр уи гум къызэрырильхьам папщіэ. - Псалъэ къызэт си гъусэу унэкly энv.

унэкіў эну. Дэбэя и щхьэр фіоху. Ар куэдрэ шыму хоплъэ. Апхуэ-дизу куэдрэ шыму щысши, щэхуу екіўэсэх псым ма-къвшх уэ ищіў къыпщохъу. Шхьэ зыри жумыіэрэ, ди адэ?

Сэ сыщым? Сынопсалъэ гугъаи.

1 гугъаи. - Сыт къызжепІар? - Сэ мыбдежым сыт щы гъуи сыщыппэплъэнущ. Сып сэуми сылами.

- Абы щыгъуэ, уи гъусэу мыбы сыкъэнэну хуит сыщі. Тхьэхуэлажьэу. - Уэ арыншами ціыхум хузэфіэмыкіын блэжьащ - сэ унафэкіэ, в псэр хьэршым пьэтэнши, мы шіыльям гугьу шемьа адрей псэр - квитьуэты- квитьуэты- квить унгар квитьуэты квить квит

- Ар тури эыш, Сэ си льэн-къым щыш сызыlыхьэ цыкlу-нит!экъэ? Уэри аращ, Аращ уэ къэплъыхъуауэ къэбгъуэтар. Нэгъуэщ!у а т!ур зытеп-

адэкіуэр имыщізу ежьэжа и хъуэмрэ нэкіэ якіэльыкіуатэ и адэ Дэбэчрэ емыпльын. «Къэхьукъащіэр хьэдэщіэ-льхьэ тхьэльэіуу гуузмэ, абы утемыпсэльыхымэ нэ-хъыфіщ. Зыщумыгъэгъупщэ, ауэ утемыпсэ лъыхь. Къэкъуну иухар къэхъунущ. Насып зэпымыурэ насыпыншагъэ кlэншэрэ зэрыщымыlэм кІэншэрэ зэрыщымы эл ещхьу. Мэл бжэн къильхур къым. Уэ Дэбэч урибынщ.. Пасэрейм жиlащ: «Іуэхур щы тым къыдэщытщ, кlуэм до-бакъуэ, лажьэм долажьэ». тым кыздашытш, куэм до-баксуэ, лакыэм долажыэ-Псальэ шкээлэш, ч7и адэм уэхимышымын шарэ эхыу-мышымба, гу1э». «Кызтуры Гуаш! - мэжий Мэ-лычылкыу и кызурылькур. Ауэ ар шыгш Јэнкуну ики... чузыншы ушыт си адэ! - «Уынш

ну пыльат, арщхьэкіэ пса-льэхэр къыхудэшеякъым. А зэман дыдэм Дэбэч бгъуэнщагъым щыхьэжащ. Игъащіэкіэ къыщіэмыкіы-

Зэзыдзэкlар МЭЗЫХЬЭ Борисщ.

ДызыхуэкІуэ

Мазэм махуэгьэпс

♦1936 гъэм усакіуэ Пащ Бэчмырзэ дунейм ехы

мащ. ♦Ильэс 80 ирокъу адыгей тхакІуэ **Теувэж Хьэбиб.** ♦1942 гъэм къалъхуащ

рацэм тьудэ-дж эх эм к Гэ щыхь зиГэ и лэ-жьакГуэ, Къз-бэрдей-Баль-кьэрым и цыху-бэ артист, КъБР-м и Къз-рал саугъжым и дауреат, композитор ХьэГупэ

ДжэбрэІил. ♦Илъэс 60 ирокъу, УФ-м гъуазджэхэмкіэ щыхь зиіэ

и лэжьакіуэ, Москва и Адыгэ Хасэм и тхьэмадэ, генерал-лейтенант Дзыбэ

Мусэ. ♦ Адыгэ Республикэм щІыхь зиІэ и артисткэ,

Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и джэгуакlуэ Бжэlумых Барисэт къы-щалъхуа махуэщ.

мазаем и 21-р

♦1819 гъэм Санкт-Петер-

бург къэрал университетыр къызэlуахащ. ◆Анэдэлъхубзэм и дуней-

МАЗАЕМ И 22-м

◆1944 гъэм Там-бий Владимир Со-вет Союзым и Лівыхужь ціэр къы-фіащаш. •Илъэс 65-рэ ирокъу Уры-сей Федерацэм

...у Уры
...у Уры
энергетик, Къэ
бэр дей - Балькъэрым и Парламентым и делутат
Кебеков Владимир.

1957 гъэм гг

деи-Балъкъэ-рым и Президент Къа-нокъуэ Арсен. ♦Къэбэрдей-Балъкъэрми Къэрэшей-Шэрджэсми я

Къэрэшей-Шэрджэсми дыхубэ артисткэ, уэрэджыакіуэ ціэрыіуэ Сокъур

МАЗАЕМ И 23-м

экономикэ щІэ-ныгъэхэм я док-

тор, Къэбэр-дей-Балькъэ-

♦1942 гъэм къалъхуа Урысей Феде-рацэм гъуаз-

МАЗАЕМ И 1-м

♦1829 гъэм **Нэ-**гумэ Шорэ Налшык къыщызэ-Іуихащ сабий ллащ сабий нэхъ акъылы-фіэхэм папщіэ

МКОЛ.
ф 1929 гъзм Къзбэрпей. 1929 гъэм къэоэрдеи-алькъэрым и хорыр къы-рагъэпэщащ. 1931 гъэм къызэјуа-щ «Союзкино»-р («Мос-

МАЗАЕМ И 2-м

♦1943 гъэм СССР-м и Дзэ Плъыжьым Сталинград и деж текlуэныгъэ къыщихьащ. ♦ 1904

эйм ехыжащ. ♦1948 гъэм къа-лъхуащ Къэбэр-дей-Балъкъэрым и цІыхубэ артист, уэрэджы-laкlуэ цlэрыlуэ Мэремыкъуэ Хъусен.

МАЗАЕМ И 3-м

♦1924 гъэм «Къэбэрдей Плъыжь» газетыр «Къэрэхьэлькьыу» зэрахъуэ-кlащ. кіащ. ♦ 1925 гъэм СССР-м ра-диом псэлъэн щыщіи-дзащ.

♦1935 гъэм Москва и метром япэ мафІэгур иримуащ. ♦1945 гъэм Кърымым къы-шызэІуахаш СССР-м (Ста-

шызаўуахаш СССР-м (Ста-лин), США-м (Рузвельт), Инджылызым (Черчилль) я ліьшхьэхэр зыхэт Ялтэ конференцыр. • Къэбэрдей-Балъкъэрым шэнхабээмкіз шыхо зиіэ и лэжьакіуэ, журналист Бел-

лэжьакlуэ, журналист Бел-гъэрокъуэ Евгение къы-шальхуа махуэш

МАЗАЕМ И 5-м

♦1840 гъэм Шотландием щыщ Данлон Джон япэ дыдэу хьэфэ шэрхъ къи----дыдэу хьэфэ шэрхь кънгупсысащ. ♦1927 гъэм къалъхуащ Урысей Федера-

урысеи Федера-цэм и ціыхубэ аргист Токъуий Хъусен. 2005

ториан махуэгьэнс-хуэкlyаш. ♦ Къэбэрдей-Балькъэрым щыхь зи!э и артискэ Тэ-мазэ Маржынэт къыщаль-хуа махуэш. Къальхуаш

ла малуэщ. 1975 гъэм къалъхуащ сакіуэ **Пщыукі Латмир.** МАЗАЕМ И 7-м

♦«Гуащэнэ» поэмэр зи ІэдакъэщІэкІ усакІуэ, ЩІДАА-м и член-коррес-пондент Бэлагъы Любэ къщдалъхуа махуэщ.

МАЗАЕМ И 8-м

♦1724 гъэм Урысейм щІэныгъэхэмкІэ и акадещіэныгъэхэмкіэ и акаде-миер къызэрагъэпэщащ. ♦Урысей щіэныгъэм и ма-хуэщ ♦1994 гъэм «Газета Юга» газетым и япэ номерыр къыдэкіащ.

♦Аэрофлотым и ма-

МАЗАЕМ И 9-м

◆1897 гъэм Урысейм и ◆1960 гъэм къызэрагъз цыхух эр япзу къыхат пэщащ Къзбэрдей Бальсынай композиторхэм ралым цыхуу мелуани 125- рэ мин 400-рэ щыпсэ- уаш.

уащ. ♦Илъэс 570-рэ ирокъу узбек усакіуэшхуэ, къэрал, жылагъуэ лэжьакіуэ ин Навои Алишер къызэралъ-хурэ. 1501 гъэм дунейм ехыжаш. ехыжащ. ♦Ильэс 60 ирокъу, биологие щ!эныгъэхэм я доктор, КъБКъУм и профес

ор Иуан Анатолэ. ◆Ильэс 50 ирокъу режиссер Теувэжыкъуэ Владимир.

МАЗАЕМ И 10-м

епль махуэщ • 1917 гъэм къалъхуащ, Уры-сей Федерацэм

тьэм дунейм ехыжащ. ♦1940 гъэм къалъхуащ Урысей Федерацэм щэн-хабзэмкІэ щІыхь зиІэ и неци медье, не инвестительный вымел, такур, такур, такур, тубли-дист, критик, Къэбэрдей-дист, критик, Къэбэрдей-межурьми Т хакур, такур, т Кхъуэјуфэ Хьэчим Хьэбас и къуэр.

МАЗАЕМ И 12-м

♦1929 гъэм Налшык щіыпіэ мыхьэнэ зиіэ курорт хъуащ. ♦ 1957 гъэм Кавказ Ищ-тым павказ Ищ-хъэрэм щыяпэ дыдэу Нал-шык телевиденэм лэжьэн щыщіидзащ.

цэм и шыхуоэ аргист Токуий Хъусен. 2005 гээм дунейм ехыжащ. МАЗАЕМ И 6-м ♦1918 гъзм Урысейр гри-Инал и пхъур къышалъхуа

махуэщ. 2000 гъэм ду нейм ехыжащ.

МАЗАЕМ И 13-м

1924 гъэм Ставроп крайр къызэрагъэпэщаш ♦ 1908 гъэм къалъхуа къэрал, жыла-гъуэ лэжьакіуэ, политик Льос-тэн Чэлимэт. 1994 гъэм ду-нейм ехыжащ.

МАЗАЕМ И 14-м

 Илъэси 175-рэ ирокъу Кавказым и тхыдэтх. хьа генерал-лейтенант Потто Василий къызэ-ральхурэ. 1911 гъэм ду

ралькурэ. 1311 нейм екьижащ. ♦Ильэс 60 ирокъу Къэбэр-дей-Балькъэрым промыш-ленностымк!э щільхь зи!э и лэ жьакіуэ, политик Атэкъ Анатолэ

МАЗАЕМ И 15-м

МАЗАЕМ И 16-м

Илъэс 440-рэ и пэкіз розный Иван іэ шіидзаш вым. ♦ 1989 гъэм советыдзэхэр Афганистаным кърашы-

жащ. ♦ Тхыдэ щІэныгъэхэм я кандидат, ЩІДАА-м и член-корреспондент Болэ Ильзитэ къыщалъхуа ма-

МАЗАЕМ И 17-м

Александр II яумыну хаташ Сара грам къвлъхуащ омономина шізныгъзхам я доктор, и лакадемикърым и лакадемикърым и лакадемикърым шізныгъзхамкіз шізкъ зиіз и лажаваку» Бъмир. 2006 гъзм дунейм

МАЗАЕМ И 18-м • 1942 гъэм Къар-дэн Къубатий Ле-нин орденыр къра-тащ. • Хэкум и хъумакІуэм и махуэщ

♦ 1924 гъэм Налшык къы-щызэlуахащ Ленин еджа-пlэ къалэ цlыкlур. ♦ Транспорт милицэм и махуэщ

МАЗАЕМ И 19-м

♦ 1954 гъэм Хрущев Н.С. и унафэкІэ Кърымыр Уры-сейм хагъэкІри, Украинэм хагъэхьащ. ♦ Адыгэ музыковед, егъэ-джакІуэ Къардэн Юлие

МАЗАЕМ И 20-м

♦ 1940 гъэм Налшык ІэфІыкІэ фабрикэ къыщы-зэІуахащ.

Къзбэрдей-Балъкъэрыр спорт лізужьыгъунтхукіз олимп медалхэм поплъз

2012 гъэм Лондон ще-кулякыну хХХ гъэмахуэ одини Дижухэм къэбэр-дей-Балъкъэрым и спорт-сменхэм хуэфащуэ зыхуа-гъэзырыфын папшіэ. КъБР-м и Правительствэм унафэ хжа къншташ,

КЪЭБЭР /ГЕЙ-Балъкъэрым КЪЭБЭР ДЕЙ-Балъкъэрым спортымків, туриямымрэ курортхэмків и министр дфізуна Аслэы къызэрыдживамків, Лондон щекіуэжыну Одимп Джэгухэм хэтыну КъБР-м и спортсмен 21-рэ ятьэльагуэ», Абыхэм ящыншц Урыссей Федерацэм дзюомків и команая къъзжам домкІэ и командэ къыхэхам хэтхэу Къамбий Аслъэн, Хьэ бэчыр Мурат, Джэданэ Алим, Къуэдзокъуэ Мурат, Хъурсин

щімь зиіэ'й сурэтыші Акьсырэ Муізед, ♦ 1937 гьэм къальхуащ Къэбэрдей-Балькьэрым щэнхабээмкіэ щімьх зиіэ и лэжьакіуэ, усакіуэ Гъуб-жокъуэ Лиуан 1988 гъэм дунейм ехыжащ.

♦1745 гъэм къалъхуаш флогым и алмирал **Уша**-▼1745 гъэм къалъхуащ флотым и адмирал Уша-ков Федор (адыгэ лъэп-къым къыхэкlащ). 1817 льым къыхэкlащ). 1817 гъэм дунейм ехыжащ, 4 1915 гъэм къалъхуащ Урысей Федерацэм шһых зиlэ и арихст, драматурк Къэ бэрей къэрал драмэ теат-рым и джэгуакlуэу щыта Шкэв-тъясос Мухьэмэд 1982 гъэм дунейм ехьикащ.

МАЗАЕМ И 25-м

Къэрал саугъэтым и лауреат, КъБР-м и Гимныр зытха композитор Къардэн Хъэсэн.

ФИлъэс 80 ирокъу КъБР-м щІыхь зиІэ и сурэтыщІ

МАЗАЕМ И 24-м

♦1946 гъэм Дзэ Плъы жыр, советыдзэу зэра

◆1940 гъям дээ лишжыр советыдээу зэра-жыр советыдээу зэра-жуукіаш. • Ильэс 95-рэ ирокъу тхыра идэны ээхэл д сор, къБКъУм и ялэ ректор Бэр-бэч Хьэтіутіэ кызэраль-хурэ. 1965 гъэм дунейм ехыкаш, Абы и цірэ нобэ ду чивверситетым зэрехь д

университетым зэрехьэ. ♦ 1930 гъэм къалъхуаш филологие щІэныгъэхэм я доктор, профессор, Къэбэрдэныгы шізныгы хэмкіэ щізкь зиіэ и лэжі кіуэ Кіуэкіуэ Жэмалдин

МАЗАЕМ И 27-м

сей Аслъэн джэрий Совет Союзым и ЛІы хъужь цІэр къы фІащащ.

МАЗАЕМ И 28-м

♦1942 гъэм къалъхуащ Къэбэрдей-Балъкъэрым щэнхабээмкІэ щыхь зиІэ и лэжьакІуэ, усакІуэ Сонэ Абдулчэрим.

Аодулчэрим. ♦1957 гъэм къалъхуащ Урысей Артиадэм и лау-реат, Къэбэрдей-Балъкъэр реат, Къэбэрдеи-ралькъэр къэрал Музыкэ театрым и уэрэджыlакlуэ паж э **Уэт эр**

• Щымахуэ теплъэгъуэ

къяльхуащ мэкъумя шідныгьзхам я доктор, профессор, Къзбэр-къэрал мэкъумэш академием и ректор, КъБР-м шідныгьзхэмиіз шідка зліз и лэжьакіуэ Жэрыкъуэ

Зыгъэхьэзырар УЭРЫШ Нурхьэлийщ.

Артур, Шад Мурат, Мудрэн к Па гъэмахуэ Олимп Джэгу-Беспъні, апыдж-урым бэна-кіуэ 1эзэхэу Хъушт Ас-пъэлмай, дыщагъзгуфанц, пъэнбэч, Курамагомедов Алхуэдэщ Къардэн Мурат, Заур, Щокма Олег, Кър Бэнэма умг сторт пјужма — Джэднэ Алим Самэ. Цяжа-уа Билал, Урыш Анзор, Джэ-уу Билал, Урыш Анзор, Джэ-уу Билал, Урыш Анзор, Джэ-уу Билал, Урыш Анзор, Джэ-уу Билал, Арашжь Расу, Мер Арсен, Лампізьк Мунил, питанитстур Мжджакь За-рам, да Самар Самар — Камар Самар — Камар Самар — Камар — К

●Атлетикэ псынщІэ

Республикэм и лІыкІуэхэм я текІуэныгъэхэр

Волгоград къалэм щекІуэкІащ Кавказ Іщхъэрэ федеральнэ щІыналъэм атлетикэ Ишхьэрэ федеральнэ щІынальэм атлетикэ псынщІэмкІэ и чемпионатрэ зэхьэзэхуэрэ. Абы ирихьэлІащ спортсмен 800-м щІигьу.

КЪЭБЭРДЕЙ-Балъкъэрым и щІыхыыр ыхъхма спортсмен 15-м ящыщу 14-м медаль эхуэмыдэхэр зыІэрагъэхьащ. Апхуэдэу чемпионатым пашэ щыхъуащ антиметри 185-кІэ дэлъея Кучинэ Марие.

Апхуадуу чемпиничнагын наша цыхьуалд сантиметри 185-кіз дажые күчнін Марис. Кынцыанындауа, дышу медахар кчахыан ругусова Екатериніз (метр 60-м кыышызадажанын атары 1, Шаповаленер Ангемтары кыралындары кыралындары кыралындары кыралындары кыралындары кыралындары азынауадажанындары азынауындары кыралындары кыралындарындары кыралындары кыралындары

КъищынэмыщІауэ, Погребняк Сергей щанэ щыхъуащ метр 800-м къыщызэдэжа-

хэм я деж. Ищхьэкіэ къэдгъэльэгъуа спортсменхэм Іэмал къахукъуэкіащ Урысей Федерацэм и чемпионатымрэ зэхьэзэхуэмрэ, Пензэ, Мэзкуу, Волгоград къалэхэм щекіуэкіыну-хэм, хэтыну.

Волгоград апхуэдэуи щекІуэкІащ облас тым и администрацэм и унафэщІым и Ку

грамм 450-рэ зыхрагъэ-

Гум къыбгъэдэкІ гчапагъэ

●Шэрэдж куей

Шэрэдж районым и шіыпіэ администрацэм и лэжьакіуи 10 хэтащ «Лъы тын» акцэм. Абы-хэм дэтхэнэми лъы

ЛЪЫ ЩАТ республика станцым и лэжьакІуэхэр станцым и лэжьай Іуэхэр абыхэм гуалгуу къапежьэри, ирагъэк Іуэх І Іуэхум и мыхьэ-нэм иджыри зэ щагъэгъуз-защ, Іуэху щхьэпэм хэтахэм Ізмап зи Іэ псори къыхурад-жэ льы ятыну. іуэху щхьэпэр щіышылэ и 28-рэ хъуху екіуэкіынуц

БОЗИЕВЭ Залинэ

Сурэтыр КЪАРЕЙ Элинэ трихаш.

оокыр къзъвиныя теуул дуголого пера пера бикымпыхм я япэ Олияп Джэгухэу Ныбкымпыхм я япэ Олияп Джэгухэу Синтапур щекТуэкТам щыткекТуа, Къзбэр-дей-Бальксэрым пышк Кучины Марис сан-тиметри 190-рэ къзызаринэкТри, Кубоскар-тиметри 190-рэ къзызаринэкТри, Кубоскар-спортсменкар сантиметрит kal эфТякТан, Олияп чемпионка Сассаренка Елень. Нэтэуэш Ди лажагну Боликова Марие ды-кымп медалыр къзникама метр 60-м къз-пращозаражахмя я деж. А зэхызэзхуэ дыдам

жын медалыр къыщихьащ метр 60-м и щыщызэдэжахэм я деж. А зэхьэзэхуэ дь етхуанэ щыхъуащ Бутусовэ Екатеринэ.

МЭЗКУУ Къаншобий

• Баскетбол

КІ эух зэпеуэм налшыкдэсхэр шызэІvощІэ

Наашык дэт «Кристалл» спорт комплексым щызэхэтащ баскетболымкІэ щІынальэ ээпсуэ.

запсуз.

АБЫ хэтащ Налшык, Бахьсэн клалэхэм, Шэрэдж, Іуащкэмжауэ, Бахксэн, Шэджэм, Адэмккуэ, күскэж инда баскетбол коман-дэхэр, гунит үгуэшэүэ.

Азамкуэ күскэж инда баскетбол коман-дэхэр, гунит үгуэшэүэ.

Азамкуэ күскэж инда баскетбол коман-дэхэр, гунит үгуэшэүэ.

Азам баскетболистхэм. Абихэм куаб индахэм шэхэр шэхэр шэхээ шэхээ шэхээ хэмээх үхэх хэмээх хэмэх хэмээх хамах х

і хэтынущ. КЪЭХЪУН Бэч.

Участковэхэмрэ

гип шхьэхиэхэмрэ зэщІыгъуу

Щытык1эр зэрыгугым кыыхэк1ыу, КьБР-м и милицэм и участковэ иненекторхэм гун хэхахэм ящПытыу махуэ кьэе я кьалэнхэр ирахьэк1. КЪЭБЭРДЕЙ-Балькъэрым

КЪБЭРДЕЙ-Баликорым нужарей изконтум иминальногихум иминальног куртум (2010 годя и изжакихум заграм и иминального и

къэс ягъэзащІэ, цІыхухэм яІуощІэ, къаІэрыхьэ хъыбар-

хэр, зэрызыкъыхуагьазэхэр гульытэншэу кьагьанэркъым. А псоми къадэкlуэу, щІыпІэ администрацэхэм ящІыгьуу КъБР-м щыІэ МВД-м и Іуэху-КъБР-м щы1 мВД-м и Јухуу-шlап1хжм шынагъумишатъэр кънзэрыщызэтъэпида иЦы-к1эр кънширатъ, Къздгъэльъ-гъуэнщи, ицхъзк1 кънхуъ-щай куейм хахъз Алексанир-ровскэ, Котзерескъ станир-хм и 1этацикъзхм и Јухуухэр жылагъуэхм шызэф1хыныр кънзэритъргинани. КъБР-м щыІэ МВД-м и пресс-ІуэхушІапІэ.

Мы къмдэк Гыгэрэм елэмь ахэщ; жэуап зыхы секретарым кълуэлэ Кълинокъу. Эллэ, редактору ТекТуж, Заретэ, коррек-торхэу Афт Тамарэ (1, 4-нг нал.), Иуап Запрэ (2, 3-нг) нал.), Компьютеркіг гасе-тым и тельтэр лиГаці (1) Спідэр Мэл-бахъуэ Анжелэрэ, суртахэм елэмьар Бицу Жаннэлі.

Номерыр "Адыгэ псальэм" и компьютер ІзнатІзм щагьэхьэзыращ.

Газетым Іэ щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ.

Індексыр 51531 € Тираж 9.233 €Заказ №191

Щіалэгъуалэр яіэщіэмыкіын папщіэ

Кьуажжэм шрагьжіуэкіаці щірліхалжа-гьэхля узэрыпізшІтьніму теухуа зэГушІз куза, Кьэрая кыулыкыушІзхэр, жылагыуэ зэ-гухьэныгь-хэмэр дин л.19жжыгтыуэхэмрэ я ліыкіуэхэр зыхэг комиссу 19 къміцизэра-гызлідащі куейм. Абы н еджапІзхэм щрагьэкіуэкі лэжы-гьэм дялизій ізяхь гульытэ щагьуэтыніущ

Редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ ЖЬЭКІЭМЫХЪУ Маринэ РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭГ

Къофівній Мукьмяд (редактор нэк-шкь), Жыласэ Заубоч (редактор нэк-кьящкьом и къуздзэ), Ширдий Маринэ (редактор нэх-кышкьом и къуздзэ), Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секре-тарь), Гъуціо Зариф, Истана Залинэ, Къардэн Маритэ, Хъжыкъарэ Алик.

ЛИ ХЭППАПІЭЕ 360030, Къэбэр-дей-Балькъэр Республикэ, Налшык къалэ Лениным и цІэкІэ щыІэ уэрам, 5 ебгъуанэ - епщІа-нэ къатхэр.

ЛУПЫРЁВЭ Иви

роризмымрэ экстремизмымрэ епка щ]эп-кьаджагьэ кьыщымыгъэхьуным теухуауэж программэр хьэзырш. Абы щыгъэбелджы-лащ мы лэжыыгьэр дяпэк[э зыхуэдэнур.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор похышихом, секретарыя 42:56-19; редактор похышихом и ккуулдухом 24:66-19; редактор похышихом и ккуулдухом 42:64-66.4 діз-54, 47-33:25 жуулп лых секретарым 42:64-68. ККу/ДАМУМЕ политимсьяб, жылагуумр люлик Гкуулумей 1-42:24-68; кыуже тыш юру воюмисмей гуулумей 1-42:24-68; кыуже тыш юру воюмисмей гуулумей 1-42:24-69; шикабомый 1-42:75-680-редактегум 42:22-89; хабэухыумэ ГуулушГалГуум рожимисмей 1-42-63; хыхабарышИуумаб, спортын римсымохимб 1-42:2-88; егължуншагыму шпышкомб 3-43-31-5; эдэлБайабруухм 4-24-188; корректорум -42:60-27; буулатгерим -47-31-69; ЭВМ-ы поператорум 42:22-88; комыногер ГуухушГалГум 42:26-41; сурттехым - 42:7-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа ожыгъэхэм, къыщатэт Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкіэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхі Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху епльыкіэр зэтехуэ зэпыт

р цэнымкіэ жужан ехк БкР-м и "Роспечать" АО-м. Тел.: 42-69-34 Газетыр 1989 гъзм дыгызгьазэм и 16-м

№Н-0065-м ш1лу ятхаш. Зы ильосым газетыр 250-рэ кылдок1. «Тетраграф» ООО-м щытрадзащ. КъБР, Налшык къалэ, иным и ц1эк1э щы1э уэрам, 33, тел. 42-35-75